

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

1 Qui ventura sciunt per sortes, sortilegi sunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

Et si decet fidem sanctorum Patrum in ecclesia servari
Dei, ut quod habuit amittat, qui improbabiliter
mentem, quod non accepit, assumperit.

C. XXIII. *¶* Privilegium amittat, qui sua
potestate non legitime utitur.
Item Simplicius Papa, epist. 2. Ioanni Episcopo Raven-
nensi, post pauca, quibus ab illicita eorum
ordinatione prohibuit.

Dignitatem autem, quod si posthac quidquam
de presumptis, & aliquem seu Episcopum, seu
Presbyterum, seu Diaconum invitum facere forte credi-
deris, velinationes tibi Ravennatis ecclesie, vel Amili-
censis secretis auferendas.

C. XXIV. *¶* In ordinandi amittunt, qui imme-
ritum consecrant.
Item Leo Papa, epist. 83. ad Episcopos
Africanos.

Et qui Episcopi talem consecraverint sacerdotem,
qualem esse non licet, etiam si aliquo modo da-
mnum proprii honoris evaserint, ordinationis tamen
irritas non habebunt: nec unquam ei sacramento
intermittent, quod neglecto divino iudicio, immerito præ-
stitum.

C. XXV. *¶* Episcopalis dignitas civitati subtra-
hatur, quæ suis præfules inter-
mittit.

Vide Gelasius Papa scribit.

Tada nos Syllacorum & cædes geminata Pontifi-
cum, horrendi criminis atrocitate confundit, ut diu
constitutio nostræ deliberationis hæsitaret: dum & in-
terere quempiam patricialibus exemplis dederetur
Anathemam, & ecclesiam utunque desitutam non usque
toto iudicatum relinquendam. Quapropter iam
velut aliam, contueri dinemque sacrilegam declinantes,
eius religioni duximus consulendum, ut parochia
viva ob excommunicatis sacerdotibus gubernetur, quæ
vobis commanentes ferro didicistis necare pastores, in-
auditoque favore (quod etiam in illis provinciis nus-
quam potius legitur accidisse, quæ bellorum continuis,
diversisque incursionibus affliguntur) hæc sit reperta
civitas, quæ præfules ministrantes sibi fidei Christianæ
sacramenta, sine persecutore profertant. Curandum
est igitur, ut illic funesta pernicies cessatione propi-
orum sanetur hæsitatum: atque ita saltem furoris tanti
materia subtrahatur, si in quam hæc possit acerbitas
perpetuari, confitens ibidem persona defuerit, eoque
modo vel illa civitas, dum in quos deserviat non habe-
bit, ab huiusmodi temeritate desistat, vel aliis imitandi
contagia circa non præbeat. Egeat ergo Episcopalis
libertatis sibi non aliunde pensandis, quæ sacram in
suo gremio collocatam suo crudeliter maculat sangui-
nedignitatem: quia in utroque hæc est ultione plecien-
tia, sive in iudicio domestico, seu furis incitata nefas hoc
committit externis. Præbeat ergo dilectio vestra in hoc
statu potest ministerium visitationis ecclesie, & aut con-
veniendo pariter, aut vicissim, prout qualitas rerum,
conditioque poposcerit, divina ministeria & representent
ingratas, ne cum devitamus zizaniam, Dominica videamur
præterite frumenta.

¶ In Episcopo, & apud Anathemam & Ivonem continuo sequi-
tur a. compertum. f. de consecratione dist. 2.
3. pari. Hæsitatis quoque, vel paupertatis necessitate Epi-
scopalis sicut, vel mutantur, vel due in unam rediguntur: sicut

a. Anst. lib. 1. c. 33. l. 1. p. 6. c. 73. b. Supr. dist. 74. ubi iste, s.
demonstratum. c. Supr. q. 1. si quis. Anst. l. 6. c. 74. l. 1. p. 5. c. 202.
d. Profr. 13. in. Anst. l. 6. c. 148. e. al. Squallatorum: al.
Syllacorum. l. 1. p. 1. c. 1. f. al. de p. 1. g. al. mysteria.

sup. in tit. de mutatione Episcoporum, B. Gregorius a secisse legi-
tur. Non ergo privilegia ecclesiarum sic irrevocata permanere censetur,
ut quibusdam de causis intervenientibus Apostolica auctoritate
eis derogari non possit: alioquin multitudo ecclesiarum ad paucita-
tem rediret, cum innumeræ ecclesie in diocesibus aliarum fre-
quenter condita inveniantur. Serventur ergo privilegia ecclesiarum
cunctis inconvulsa temporibus: ne videlicet præter eorum auctori-
tatem, a quo data sunt, contra ea liceat ire alicui. *¶* Sed obi-
citur illud Symmachi Papa. [Possessiones v. quas unusquisque
ecclesie suo relinquere arbitrio, &c.] quæ sup. in tit. de alienatione
reum ecclesiasticarum leguntur ascripta. Unde datur intelligi,
quod ea, quæ de iure uniuscuiusque ecclesie, vel necessitati, sicut pere-
grinis, vel pietatis intuitu, sicut religiosi domibus conferuntur, non
perpetuo, sed temporaliter ab eis, quibus conferuntur, sunt possiden-
da. Quamquam illud Symmachi ad necessitatis intuitum, non ad
pietatis propositum potest referri: videlicet, ut ea, quæ peregrinis
vel captivum largiri necessitas fuisse, non ea, quæ religiosi domibus
ob quietem religiosa conversationis concessa sunt, prohibeantur per-
petuo possideri. Vel potius de utrisque intelligendum est: videlicet,
ut sicut necessitatem patientes cessante necessitate beneficii renuntiare
coguntur, quæ eorum miserationi indulstis intuitu, sicut religiose venen-
tes, cum a religione cessaverint, privilegia exuantur, quæ religiosa
conversatio meruit. Privilegia ergo, quæ religiosi domibus conse-
crantur, vel in eo casu accipienda sunt, in quo ita eis consulitur, quod
nulli aliquid derogatur, videlicet ut ex novatibus, quorum decima-
tiones nulli assignate fuerant, privilegiorum auctoritate decimas a-
liquis persistere non cogantur, vel si propter instantem tempore
necessitatem eis consulti non poterit, nisi aliis derogetur, ita privile-
giorum auctoritas videatur esse servanda, ut eorum subveniat
inopia, non ut suarum devotiarum augmento, & possessionum non
modica extensione preterita, baptismales, seu parochiales & ecclesia
penitus destruantur.

CAUSA XXVI.

Uidam sacerdos fortilegus esse & divinus convinci-
tur apud Episcopum: correptus ab Episcopo noluit
cessare: excommunicatur: tandem agens in extre-
mo, reconciliatur a quodam sacerdote, Episcopo in-
consulto: indicitur sibi penitentia sub quantitate
temporis canonibus præfixa.

1. Hic primum queritur, qui sint fortilegi.
2. Secundo, an sit peccatum esse fortilegum.
3. Tertio, a quibus genus divinationis sumptis exordium.
4. Quarto, quot sint genera divinationis.
5. Quinto, an fortilegi vel divini sint excommunicandi, si cessare noluerint.
6. Sexto, an excommunicatus ab Episcopo possit reconciliari a Presbytero, illo inconsulto.
7. Septimo, si morientibus est indicenda penitentia sub quantitate temporis.

QVÆSTIO I.

Qui sint fortilegi, Illidorus diffinit Etymologiarum, lib. 8.
cap. 9. ita dicens.

C. I. *¶* Qui sint fortilegi.

Sortilegi d sunt, qui sub nomine fictæ religionis, per
quasdam, quas sanctorum fores vocant, divinationis
scientiam profitentur, aut quarumcunque scripturarum
inspektione, futura promittunt.

QVÆSTIO II.

Quid autem sortes exquirere peccatum non sit, & exem-
plis, & auctoritatibus probatur. Cum enim Achar e
de anathemate sortibus subripisset, & ob eius pecca-

a. 7. q. 1. ca. pastoralis. c. temporis. 7. q. 1. c. temporalis. & c. tempo-
rii. & 16. q. 1. c. & temporis. b. 16. q. 1. possessiones. c. al. paro-
chiana. d. Rabanus de magorum præfignis. l. 1. p. 1. cap. 21.
e. al. Achan.

